

YTTRANDE

Avdelningen Form och Innehåll
Kulturavsnittet
Enhetschef Anna Arnberg

Datum 2023-10-30
Diarienummer 4.6-2023-1153
Ert datum 2023-06-27
Er referens U2023/01467

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Synpunkter på regeringens forsknings- och innovationspolitik (U2023/01467)

Sammanfattning

Statens maritima och transporthistoriska museer (SMTM) anser att det nationella forskningslandskapets mångfald och diversitet av utförare och institutioner är en viktig kvalitetsfaktor för forskning och innovation. Därför bör en långsiktig forskningspolitik tillvarata och stödja den mångfald av forskning som bedrivs vid statliga myndigheter. Ett mångfacetterat forskningslandskap behövs för att Sverige ska behålla och öka sin vetenskapliga konkurrenskraft och vara en attraktiv samarbetspart såväl nationellt som internationellt.

Den nationella forskningspolitiken bör satsa på museisamlingar som forskningsinfrastrukturer och museers roll som nyckelaktörer i kunskapsförmedling på vetenskaplig grund.

Bakgrund

Regeringen har som en del i arbetet med en kommande forskning- och innovationspolitisk proposition inbjudit SMTM att lämna synpunkter på regeringens forsknings- och innovationspolitik.

SMTM har en akademisk miljö med ett antal anställda forskare och forskningssamordnare. Forskningsarbetet finansieras i viss utsträckning av anslag, men till stor del även av medel som sökts och erhållits från olika forskningsfinansiärer.

SMTM har ett nära samarbete med Stockholms universitet genom den gemensamt finansierade centrubildningen Centrum för maritima studier (CEMAS). SMTM:s forskningsmiljö är även i övrigt väl förankrad i olika akademiska nätverk med universitet och högskolor. För närvarande bedrivs samarbeten kring projekt och projektansökningar med bland annat Göteborg, Uppsala, Lund och Luleå tekniska universitet. SMTM ingår också i flera internationella forskningssamarbeten, bland annat tillsammans med andra museer. Myndighetens museer besöks av gästforskare och museernas

YTTRANDE

Avdelningen Form och Innehåll
 Kulturarvsenheten
 Enhetschef Anna Arnberg

Datum 2023-10-30
 Diarienummer 4.6-2023-1153
 Ert datum 2023-06-27
 Er referens U2023/01467

samlingar är en viktig forskningsresurs, såväl nationellt som internationellt. Sammantaget är SMTM med sina forskare, forskningsprojekt, samarbetsprojekt och forskningsinfrastrukturer en del av forskningslandskapet i och utanför Sverige.

Synpunkter

Det nationella forskningslandskapets mångfald och diversitet av utförare och institutioner är en viktig kvalitetsfaktor. Att forskning bedrivs vid ett antal myndigheter som inte omfattas av högskoleförordningen, men som genom sin diversitet av forskningsmiljöer och förvaltning av infrastrukturresurser, som exempelvis museisamlingar, tillför systemet en nödvändig bredd och rikedom.

För att stärka det nationella forskningslandskapets mångfald och diversitet, och inte minst den nämnda verksamheten vid de statliga centralmuseerna, är det av stor betydelse att det även fortsättningsvis finns en hög och helst ökande mängd forskningsmedel som lyses ut i öppen konkurrens mellan projekt och forskare som befinner sig i olika delar av det nationella forskningslandskapet – även vid forskande myndigheter som saknar grundanslag för forskning.

De statliga centralmuseerna i Sverige står i huvudsak för en museibaserad, humanistisk forskning där kulturarv står i centrum. Enligt SMTM:s instruktion ska myndigheten vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och genom nyförvärv berika de samlingar som har anförtrotts myndigheten.

SMTM ska vidare verka för ökad forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde. Museiorganisationerna ska enligt museilag (2017:563) bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning samt genom forskning och annan kunskapsuppbyggnad. Forsknings- och innovationspolitiken behöver därför på ett övergripande plan verka för att stödja och stärka museerna i dessa uppdrag.

Museernas samlingar är viktiga infrastrukturer för forskning. För att de ska vara väl fungerade även för datadriven forskning finns det fortsatt ett mycket

YTTRANDE

Avdelningen Form och Innehåll
Kulturarvsenheten
Enhetschef Anna Arnberg

Datum 2023-10-30
Diarienummer 4.6-2023-1153
Ert datum 2023-06-27
Er referens U2023/01467

stort behov av digitalisering. Digitaliseringen bör ske i nära samarbete mellan museer och lärosäten och utformas på sätt som gör att de nya kunskaper som forskningen genererar återförs till samlingarna. För att förbättra samlingarnas användbarhet är det också angeläget att regeringen främjar satsningar på forskningsinfrastrukturer, som tar hänsyn till kvalitetshöjning av befintliga data.

Den nationella forskningspolitiken bör vidare bidra till att stärka museers roll som nyckelaktörer i kunskapsförmedling på vetenskaplig grund och genom olika incitament främja samverkan mellan lärosätena och museerna. Betydelsen av att forskningsresultat når ut till det omgivande samhället är stor och museerna är genom sin kompetens och omfattande publikmöten centrala arenor för förmedlingen av forskningsbaserad kunskap. Museerna har också en omfattande pedagogisk verksamhet som når ut brett till barn och ungdomar. För att nyttja denna potential föreslår SMTM riktade satsningar som möjliggör för museer, lärosäten, skola och civilsamhälle att samverka kring innovativ, attraktiv och träffsäker forskningskommunikation. I sammanhanget bör även museernas roll för livslångt lärande uppmärksammas och utnyttjas.

Beslut i detta ärende har fattats av överintendenten Lars Amréus efter föredragning av enhetschefen Anna Arnberg. I den slutliga handläggningen har även avdelningschefen Sophie Nyman deltagit.

Lars Amréus

Anna Arnberg

Dokumentet har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 3 pages before this page

Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende